

Rząd przyjął projekt ustawy o ochronie sygnalistów

3 kwietnia 2024

Rada ministrów na wtorkowym posiedzeniu przyjęła projekt ustawy o ochronie sygnalistów. Dokument przedłożony przez minister Agnieszkę Dziemianowicz-Bąk zakłada ochronę osób zgłaszających naruszenie prawa w kontekście związanym z pracą. Ustawa ma na celu wdrożenie dyrektywy unijnej, z którym poprzedni rząd spóźnił się – narażając państwo na kary finansowe – ponad dwa lata.

Ochrona interesu wspólnego, dobre imię pracodawcy, ochrona współpracowników, praworządności – to główne założenia ustawy o ochronie sygnalistów. Ustawa ma służyć ludziom ponoszącym ryzyko w imię troski o dobro wspólne. Sygnalistą, któremu przysługiwać będzie ochrona, będzie mógł zostać pracownik, ale też były pracownik, funkcjonariusz, żołnierz zawodowy, zleceniobiorca, stażysta czy wolontariusz. Sygnalista to osoba zgłaszająca nieprawidłowości w związku z zatrudnieniem. Sygnalista to ktoś, kto alarmuje o naruszeniach prawa i ma do tego uzasadnioną podstawę.

Sygnalista może być narażony na działania odwetowe po dokonaniu zgłoszenia, dlatego konieczne jest zapewnienie ochrony takim osobom. Pozbawienie źródła zarobkowania, mobbing, pozbawienie awansu, nagrody czy premii – to działania odwetowe, przed którymi chronić ma ustawa. Projekt zakłada, że sygnalista, który doświadczył działań odwetowych, będzie mógł wystąpić o zadośćuczynienie lub odszkodowanie. Tożsamość sygnalisty będzie zachowana w tajemnicy. Ustawa nie wprowadza obowiązku dokonywania zgłoszeń. Każdy sygnalista będzie sam decydował, czy chce dokonać zgłoszenia, czy nie – ale jeśli się na to zdecyduje, będzie chroniony. Od „zwykłego” skarżącego sygnalistę odróżnia działanie w interesie publicznym. Sygnalista dokonuje zgłoszenia, by chronić dobro

wspólne, a nie swój interes osobisty lub członków najbliższej rodziny. Ponadto, aby korzystać ze statusu sygnalisty, zgłaszający powinien być przekonany, że podawane przez niego informacje są prawdziwe.

Pracodawca będzie musiał opracować procedurę zgłoszeń wewnętrznych, która określi zasady przyjmowania takich zgłoszeń i stworzyć kanały do ich przyjmowania. Wewnętrzne systemy sygnalizowania ułatwią diagnozowanie nieprawidłowości w zakładzie pracy i pomogą eliminować niepokojące zdarzenia.

Dotychczas w polskim systemie prawnym brak było kompleksowej regulacji poświęconej ochronie sygnalistów. Projekt ustawy ma zaimplementować dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.

Wejście w życie ustawy nie oznacza końca prac nad systemem ochrony sygnalistów w Polsce. Za dwa lata Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeprowadzi ewaluację systemu ochrony sygnalistów. Ministerstwo udzieli też wsparcia w rozwiązywaniu problemów związanych z praktycznym wdrożeniem ustawy.

Autorstwo: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Źródło: PAP-MediaRoom.pl